

**ДЕРЖАВНИЙ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЗАЛІЗНИЧНИЙ ЛІЦЕЙ»**

*Аналіз соціально - психологічного дослідження
здобувачів освіти груп № 4, 9*

Професія: Контролер касир. Касир квитковий.

Провідник пасажирського вагона.

практичний психолог ДПЗЛ Маринич О. М.

В рамках психологічного супроводу етапу проектування професійної кар'єри в Дніпровському професійному залізничному ліцеї було проведено діагностування випускних груп за тими методиками, що рекомендовані та прописані в методичному посібнику «Базовий компонент професійної діяльності практичного психолога ПТНЗ» (Діагностичний мінімум № 4) «Діагностика визначення готовності до трудової діяльності».

МЕТОЮ ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ є здобуття інформації про рівень психологічної зрілості випускників ДПЗЛ і їх готовності до трудової діяльності і самостійного життя в соціумі. Така інформація слугує як непрямий показник результативності роботи навчального закладу в тому випадку, коли метою є не лише знання, але і формування та розвиток особистості.

Після отримання результатів тестування ми обробили дані, провели аналіз діагностування по групах, описали результати, склали порівняльні таблиці, графіки, узагальнили матеріали в цілому і надали рекомендації майстрам виробничого навчання щодо особливостей індивідуальної роботи в групах.

В Дніпровському професійному залізничному ліцеї було проведено діагностування здобувачів освіти випускних груп, що навчаються за дуальною системою освіти. Це групи № 4, 9, що навчаються в ДПТНЗ Дніпровський професійний залізничний ліцей та виходять на виробничу практику за професією «Провідник пасажирського вагона» на підприємства Придніпровської залізниці.

Всього були протестовані 20 випускників.

Після отримання результатів тестування ми обробили дані, провели аналіз діагностування, описали результати, склали порівняльні таблиці, графіки, узагальнили матеріали в цілому і надали рекомендації майстрам виробничого навчання щодо особливостей індивідуальної та групової роботи.

1. Первинний аналіз контингенту проводиться за результатами анкетування і тестування. Всі абітурієнти, які вступають до ДПЗЛ, заповнюють анкету (Анкета абітурієнта). Додаток 1

Анкета включає питання, які стосуються різних сфер: захоплення здобувачів освіти, їх професійні плани, життєві пріоритети і так далі. Результати анкетування освітлюють на педагогічній раді з теми «Психолого-педагогічна характеристика першого курсу», яка проводиться в кінці вересня.

За результатами анкетування ми зробили наступні висновки:

- Більшість вихованців обрали вище названу професію, бо їм подобається професія провідника пасажирського вагона , подобаються потяги, залізниця, обирають професію за сімейною традицією;
- Більшість здобувачів освіти виявляють інтерес до технічних наук, цікавляться технікою;
- Більш як половина здобувачів освіти з в групі займаються спортом;
- Більшість юнаків та дівчат з життєвих пріоритетів обирають сімейний добробут та можливість допомагати людям.

2. За методикою для визначення професійної готовності ми застосували діагностичний опитувальник «Людина - техніка» (за В.А. Семіченко).(Додаток 2)

Необхідна професійна якість вважається сформованою, якщо по ній набрано 4-5 балів. Якщо 2-3 бали – недостатньо сформована, 0-1 бал – якість не сформована.

Отримані результати тестування Таблиця 1

№	Параметри професійної готовності										Загальна Сума балів	
3.П	інтерес до техніки	Фізичний розвиток	Навчальність відповідальності	Наявність відчуття відповідальності	Швидкість ухвалення рішень (реакції)	Увага	Психологічна стійкість	Відчуття самозбереження	Відчуття потязників	Стойкість до зовнішніх впливів	Схильність до одноманітної роботи	Технічна грамотність
1	5	5	5	5	5	5	3	5	4	5	47	
2	4	5	5	4	5	4	4	5	3	4	43	
3	4	4	4	3	2	2	2	1	3	3	31	
4	3	5	3	5	2	3	4	2	2	3	32	
5	3	5	3	5	4	4	2	4	1	4	35	
6	4	5	3	4	4	3	3	3	3	5	37	
7	5	5	5	5	5	4	3	3	3	4	48	
8	4	4	3	2	4	5	4	5	3	3	37	
9	5	5	5	4	3	5	3	3	2	3	38	
10	4	5	3	4	4	4	2	4	2	5	37	
11	4	5	5	5	5	5	3	4	3	5	44	
12	1	5	5	5	4	4	2	4	2	2	34	
13	1	1	2	2	3	3	2	1	0	0	15	
14	4	5	5	3	3	5	3	4	4	3	39	
15	4	5	5	2	2	5	4	4	3	5	39	
16	3	4	4	3	4	4	4	4	1	4	35	
17	5	4	5	3	5	5	4	3	4	5	43	
18	5	3	5	3	4	4	4	5	5	5	42	
19	5	5	4	5	3	4	3	3	4	5	41	
20	3	5	4	5	5	4	5	4	3	3	41	

Параметри професійної готовності по групі ми відобразили в таблиці 2

№	Параметр професійної готовності	Показники сформованості проф. якості у учнів Групи (кількість до 20)		
		Сформована	Недостатньо сформована	Не сформована
1	Інтерес до техніки	10 учнів	8 учнів	2 учні
2	Фізичний розвиток	16 учнів	2 учні	2 учні
3	Наявність відчуття відповідальності	17 учнів	3 учнів	-
4	Швидкість ухвалення рішень (реакцій)	12 учнів	8 учнів	-
5	Увага	11 учень	9 учнів	-
6	Психологічна стійкість	13 учні	7 учнів	-
7	Наявність відчуття самозбереження	12 учнів	7 учнів	1 учень
8	Стійкість до зовнішніх подразників	10 учнів	8 учнів	2 учні
9	Схильність до одноманітної роботи	12 учнів	7 учнів	1 учень
10	Технічна грамотність	11 учнів	9 учнів	-

За підрахунками загальної суми балів по всьому тесту складаємо діаграму.

Максимальна кількість балів – 50.

41 - 50 балів - високий рівень професійної готовності до професій типу «людина-техніка».

31 - 40 балів – достатній рівень професійної готовності до професій типу «людина-техніка».

11 - 30 балів – низький рівень професійної готовності.

0 - 10 балів – професійна неготовність.

Результати розподілилися наступним чином:

Високий рівень професійної готовності до професій «людина техніка» - 5 здобувачів освіти – 25%;

Достатній рівень – 11 учнів – 55 %;

Низький рівень – 4 – 21%;

Професійна неготовність – не виявлено в жодного.

3. ДІАГНОСТИКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ МИ ПРОВОДИЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ ОПИТУВАЛЬНИКА СУБ'ЄКТИВНОЇ ОЦІНКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ. Отримані нами результати свідчать про наступне:

- з 20 учнів випускних груп 14 учнів є професійно визначеними, тобто вони чітко усвідомлюють і знають план свого майбутнього після закінчення навчального закладу.

- 4 учні з 20 мають середній рівень професійної визначеності.

- 2 учні є професійно невизначеними, тобто не готові до професійної діяльності, не уявляють свого майбутнього після отримання диплому та закінчення навчання.

4. ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИ ЗАСТОСУВАЛИ ОПИТУВАЛЬНИК «МІЙ ШЛЯХ ШИРОКИЙ». Підраховали та проаналізували отримані результати. Отримали наступну інтерпретацію:

- Початковий рівень психологічної готовності до трудової діяльності (від 0 до 3 балів) мають 3 учнів – вони сумніваються, чи правильно обрали саме цю професію і саме наш навчальний заклад.

- Достатній рівень даної характеристики (від 4 до 6 балів) мають 4 учні – вони не сумніваються у виборі своєї професії і саме нашого навчального закладу.

- Високий рівень психологічної готовності до трудової діяльності (від 7 балів і більше) мають 13 учнів – вони впевнені, що обрали саме свою професію і саме наш навчальний заклад.

За результатами, які ми отримали за даним опитувальником ми зробили висновки та надали рекомендації майстрам та учням. Особливо звернути увагу на тих випускників, що показали початковий рівень психологічної готовності до трудової діяльності та є професійно невизначеними.

В першу чергу даним учням важко самим суб'єктивно оцінювати результати своєї діяльності (знаходити помилки, шукати шляхи їх виправлення). Необхідно сміливо звертатись по допомогу до друзів, викладачів, майстрів, кваліфікованих робітників та інших значущих в вашій професії осіб. Дозвольте старшим тимчасово брати на себе роль вашого контролера. Необхідно розвивати в собі наполегливість і цілеспрямованість, а бажання і воля вам в цьому допоможуть.

За результатами діагностики ми склали діаграми:

5. ДІАГНОСТИКУ СОЦІАЛЬНОЇ ГОТОВНОСТІ УЧНІВ ВИПУСКНИХ ГРУП МИ ВИЗНАЧАЄМО ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДИКИ: ТЕСТ – ОПИТУВАЛЬНИК «НАСКІЛЬКИ ТИ АДАПТОВАНИЙ ДО ЖИТТЯ». За процедурою підрахунку кінцевого результату ми отримали результативні показники за шкалою особистісної адаптованості учня. За аналізом отриманих результатів ми зробили наступні висновки:

- АДАПТОВАНІСТЬ – 17 УЧНІВ (відносно стійка тенденція в функціонуванні внутрішнього світу учня, яка в своєму реальному прояві характеризується наявністю гармонійності, відповідності чи узгодженості між цілями індивіда і результатами, які досягаються в процесі життєдіяльності. Міра такої узгодженості може бути різною. Однак психологічна ситуація в усіх випадках особистісної адаптованості така, що учень відчуває себе впевнено, спокійно, врівноважено і навіть комфортно).

- НЕАДАПТОВАНІСТЬ – 2 УЧНІ (Ступінь неадаптованості може бути різною. До того ж одна справа, коли особистість усвідомлює її, і зовсім інша – коли не помічає і, відповідно, не враховує в ході розгортання процесів психорегуляції своєї поведінки. Звідси, власне, і беруть витоки критерії диференціації неадаптованості на два рівні: неочевидну напів усвідомлену/псевдоадаптованість/ і очевидну усвідомлену. В першому випадку психологічна ситуація сприймається індивідом як нормальна, хоча деякі її характеристики /наприклад, факти взаємонепорозуміння, конфліктність/ сигналізують про зародження неблагополуччя в його взаємовідносинах з оточуючим світом. Особистість в цьому випадку залишається «глухою» до цих сигналів, при цьому не усвідомлюючи їх внутрішньо не приймає, що переважно обумовлено відсутністю потрібної мотивованості її взаємності. У випадку очевидної неадаптованості ця мотивованість ще менша, оскільки тільки індиферентне відношення до об'єктів зовнішнього або внутрішнього світу не дає можливості особистості змінити, здавалося б, неприродну і дискомфортну, а насправді незначну для неї ситуацію.

Неадаптованість поряд з незначним негативним впливом на протікання психічних процесів особистості все ж відіграє переважно позитивну роль, виступаючи рухомою силою розвитку і передумовою удосконалення її поведінками діяльності.

- ДЕЗАДАПТОВАНІСТЬ – 1 УЧЕнь (В протилежність конструктивній по спрямованості неадаптованості, дезадаптованість діє на внутрішній світ особистості негативно, а часто травмуючи. Існує як мінімум три рівні особистісної неадаптованості. Їх об'єднує те, що особистість відчуває себе некомфортно, пригнічено, а іноді внутрішнє роздвоєно, розбито. Крім цього, несприятливий для особистості процес адаптаційної взаємодії в більшості випадків супроводжується невротичними відхиленнями, дисгармонічними акцентуаціями і комплексами, які виникають в результаті реагування на «деструктивні» елементи середовища /людей, події, ситуації/ або власного внутрішнього світу /докори сумління, відчуття провини та інше/.

За результатами, які ми отримали, ми зробили аналіз та висновки. 1 учень, який за результатами отримав 35 балів був додатково продіагностований. Виявлено, що дезадаптованість його має ситуативний характер, тобто виявлена під впливом негативних ситуацій, що виникли в

житті підлітка на фоні негативних емоційних проявів та реакцій на екстремальну ситуацію.

В ЦІЛОМУ МИ ДОСЯГЛИ МЕТИ:

1. Організували і провели психологічне обстеження учнів випускних груп;
2. Здобули інформацію про рівень психологічної зрілості випускників ДПЗЛ і їх готовності до трудової діяльності та самостійного життя в соціумі;
3. Визначили шляхи та способи надання допомоги майбутнім випускникам, які зазнають труднощів у процесі соціальної взаємодії.

Така інформація може служити непрямим показником результативності роботи навчального закладу в тому випадку, коли її метою є не лише знання, але формування і розвиток особистості професіонала.

МЕТОДИ ТА ФОРМИ РОБОТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ДПЗЛ

Одним із найважливіших напрямів діяльності психологічної служби ДПЗЛ є робота у напрямку підвищення професійної компетентності майбутніх фахівців.

Важливим завданням даної роботи є масове навчання, і індивідуальна робота з метою розширення можливостей здобувачів освіти самостійно розв'язувати проблеми та конфлікти, що виникають в особистому житті та професійній діяльності.

Що стосується форм роботи, то вони обираються з урахуванням специфіки молодого віку і будуються на механізмах, що полегшують спілкування. Це означає, що перевагу ми надаємо не лекційно-семінарським формам, а бесідам, дискусіям, диспутам, психологічним тренінгам, індивідуальним і груповим консультаціям.

Ми постійно переконуємося, що наша робота в даному напрямку не проходить даремно і дає свої позитивні результати. Випускники нашого ліцею – це конкурентоспроможні, висококваліфіковані фахівці, надійні і висококласні спеціалісти.

1. ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА (результати досліджень наведені вище)

2. ГОДИНИ СПІЛКУВАННЯ З ПРАКТИЧНИМ ПСИХОЛОМ:

«Калейдоскоп залізничних професій»

«Освіта та професійне зростання»

«Нахили, здібності, навички та моя професія»

«Навички спілкування»

- «Навички професійного спілкування»
- «Сервісне обслуговування та професійна етика»
- «Зовнішній вигляд провідника»
- «Правила професійного спілкування»
- «Поведінка провідника»
- «Різноманітні конфліктні ситуації, що виникають в роботі провідника»
- «Інструкція провідника пасажирського вагона, аспекти професійного використання»

3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ «ПОВЕДІНКА ЛЮДИНИ В КОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЇ»

З урахуванням особливостей професії «провідника пасажирського вагона» нами розроблено тренінг, домінантою якого слугує моделювання різноманітних конфліктів. Тренінг збагачено ситуаціями, в яких відбувається маніпулювання з боку учасників комунікативного процесу. Пошук прийомів протистояння виникненню конфліктних ситуацій є комунікативною творчістю, знаходженням тренером нових задач і способів взаємодії з групою.

Мета тренінгу:

1. Корекційна:

- покращення відносин учасників конфліктної взаємодії;
- корекція поведінкових форм;
- уточнення і конкретизація розуміння конфлікту, позитивне змінення погляду на конфлікт;
- корекція емоційної сфери.

2. Навчальна:

- дидактичний напрям реалізується в навчанні конфліктуванню, при якому в кожному новому конфлікті випрацьовуються способи вибору найбільш ефективних форм вирішення конфліктних проблем.

3. Виховна:

- формування саногенних якостей мислення;
- формування таких якостей особистості, що сприяють профілактиці деструктивних конфліктів.

Даний тренінг призначений для більш глибокого вивчення теоретичних основ та засвоєння практичних психологічних навичок професії учнями професійно – технічних закладів, які навчаються за спеціальністю «Контролер – касир. Касир квитковий. Провідник пасажирського вагона». Ми сподіваємося, що робота буде корисною для підвищення кваліфікації, психологічної просвіти та покращення свого професійного становлення спеціалістів названої області.

4. Психологічні рекомендації майбутнім спеціалістам даної професії з підвищення якості професійних компетенцій.

(групове і індивідуальне консультування)

Диспути, круглі столи, обговорення в групах

Додаток 1

Анкета - опитувальник

Психологічна служба нашого навчального закладу пропонує тобі відповісти на запитання анкети. Обери той варіант, який найбільше характеризує тебе і твої думки.

1. Прізвище, ім'я, по батькові _____
2. Дата народження _____
4. Домашня адреса _____
6. Звідки ти дізнався про наш навчальний заклад?
 - телебачення, газети батьки
 - друзі працівники закладу інше (вказати) _____
7. Чому ти обрав саме наш навчальний заклад?
 - близько додому порадили знайомі не вистачає коштів на навчання у вузі
 - порадили батьки не поступив до іншого навчального закладу «за компанію» з друзями інше _____
9. Чи знайомий ти з вимогами тієї професії, яку обрав для навчання?
 - так ні
10. Чому ти обрав саме цю професію? _____

11. Що змушує тебе навчатися?
 - навчаюся, щоб отримати професію та подальшу освіту для самостійного життя
 - подобається навчатися
 - хочу розвивати свої здібності у цій справі
 - навчаюся, тому що примушують батьки
 - хочу отримувати стипендію та соціальний захист на період навчання
12. Які уроки у школі тобі найбільше подобалися? _____
13. Які уроки тобі не подобалися? _____
14. Якщо ти пропускав уроки в школі, то з якої причини?
 - було нудно не подобалося навчатися не подобались вчителі тому що пропонували друзі не подобались однокласники не розумів предмет інше _____
15. Чи є в тебе захоплення, інтереси? Які?
 - спорт (який?) пишу вірші, оповідання танці співаю малювання граю на музичному інструменті (на якому?) інше _____
16. Як ти проводиш вільний час?
 - дискотеки, нічні клуби комп'ютер (ігри, Інтернет) компанія друзів та пиво поїздки на природу, в парк читання книжок інше _____
17. Як ти вважаєш, що найголовніше в житті людини?
 - можливість допомагати людям влада над людьми визнання іншими людьми цікава робота
 - сімейний добробут фізична сила і здоров'я духовний розвиток солідна посада розваги
 - процвітання в бізнесі багато грошей нічого інше _____
18. Для тебе праця це:
 - засіб для існування неприємний обов'язок вищий сенс життя виявлення своїх сил і можливостей можливість самореалізації інше _____
19. В школі ти був у добрих стосунках з однокласниками?
 - так ні не знаю по-різному
20. Який ти за характером?
 - веселий працелюбний справедливий розумний невпевнений в собі чесний добрий нестриманий впевнений у собі лінивий спокійний лідер хитрий балакучий мовчазний активний фантазер інше _____
21. Чи є така людина в твоєму житті, яка є для тебе авторитетом?
 - мої батьки мій учитель мої друзі немає інше _____
22. Яка форма спілкування з психологом для тебе більш зручна (якщо в цьому є потреба):
 - індивідуальні консультації клуб спілкування психологічні тренінги анкетування, опитування
 - інше _____

Дата заповнення: _____

Дякуємо за співпрацю

Додаток 2

Методика для визначення професійної готовності

Діагностичний опитувальник «Людина-техніка» (за В.А. Семіченко)

Інструкція: Перед вами питання, які допоможуть визначити рівень готовності до вибраної професії. На питання потрібно відповідати «Так» чи «Ні», поставивши знак + або - в бланку відповідей поряд з номером відповідного питання.

Бланк відповідей

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
11		12		13		14		15		16		17		18		19		20	
21		22		23		24		25		26		27		28		29		30	
31		32		33		34		35		36		37		38		39		40	
41		42		43		44		45		46		47		48		49		50	

Питання

- 1 Чи подобається вам дивитися на дорогу через вітрове скло автомобіля?
- 2 Чи зможете ви пробігти 1 км?
- 3 Чи завжди ви доводите розпочату справу до кінця?
- 4 Чи часто вам вдається підхопити випадково зачеплені столові прилади (ложку, виделку, тарілку, чашку)?
- 5 Ви людина зосереджена?
- 6 Чи вірно, що ви рідко лаєтеся з ким-небудь в людних місцях (магазині, транспорті і т.п.)?
- 7 Чи вірно, що ви не любите ризикувати?
- 8 Чи вірно, що вас не лякають різкі звуки?
- 9 Чи любите ви працювати самостійно?
- 10 Чи любили ви в школі уроки праці?
- 11 Чи любите ви читати про подорожі?
- 12 Чи піднімаєте ви вантаж вагою в 16 кг?
- 13 Ви людина обов'язкова?
- 14 Чи вірно, що вас не шокує несподівана ситуація?
- 15 Чи вірно, що ви рідко губите предмети побуту?
- 16 Чи вірно, що вас важко вивести з рівноваги?
- 17 Вірно, що ви не любите грати в азартні ігри?
- 18 Чи можете ви нормально виконувати роботу, коли включений радіоприймач, магнітофон?
- 19 Чи подобається вам одноманітна робота?
- 20 Чи зможете ви розібратися в нескладному технічному кресленні?
- 21 Чи приносить вам задоволення розбиратися в якому-небудь технічному пристрої (автомобіль, побут. т.)?
- 22 Чи любите ви займатися спортом?
- 23 Чи вірно, що ви б не поїхали на червоне світло світлофора?
- 24 Чи умієте ви повністю розслабитися?
- 25 Чи умієте ви зосередитися на одній справі?
- 26 Ви людина витримана?
- 27 Чи умієте ви вчасно себе зупинити, коли бачите, що у вас нічого не виходить?
- 28 Чи вірно, що ви не забуваєте вимкнути чайник, закрити кран у ванні, зачинити квартиру на ключ і т.п.?
- 29 Чи любите ви споглядати природу, красиві споруди, новинки техніки і т.п.?
- 30 Чи подобається вам читати, слухати, дивитися фільми про тех.. обладнання і експлуатацію тех.. засобів?
- 31 Чи подобається вам мати справу з технічними засобами, працювати з ними?
- 32 Вас не втомлюють подорожі, ви любите багато рухатися?
- 33 Чи вірно, що ви не підете з роботи, не виконавши завдання до кінця?
- 34 Ви добре виконуєте доручену роботу?
- 35 Чи вірно, що вас важко відвернути від якого-небудь заняття?
- 36 Чи вірно, що ви рідко сваритеся через дурниці?
- 37 Чи вірно, що приказка «Або груди в хрестах, або голова в куцах» не для вас?
- 38 Чи вірно, що ви рідко відволікаєтеся на сторонні справи?
- 39 Чи вірно, що вас не втомлює монотонна, одноманітна робота?
- 40 Чи приносить вам задоволення що-небудь винаходити або конструювати?
- 41 Чи «любить» вас техніка?
- 42 Чи любите ви фізичну роботу?
- 43 Чи вірно, що ви рідко спізнюєтеся на роботу (на заняття, на зустріч і т.п.)?
- 44 Ви людина рухлива?

- 45 Ви людина уважна?
 46 Чи вірно, що ви умієте стримувати свої емоції?
 47 Чи притаманне вам відчуття самозбереження?
 48 Чи вірно, що ви не впадаєте в стан задумливості, під час якого можете пройти повз свій будинок, можете не помітити знайому людину, що йде, і т.п.?
 49 Ви людина посидюча?
 50 Чи подобається вам розбиратися в обладнанні побутових електро- і радіоприладів?

Додаток 3

Опитувальник

суб'єктивної оцінки професійної визначеності

Інструкція: Вам запропоновано перелік тверджень, пов'язаних з обраною вами професією. Просимо Вас оцінити в якій мірі кожне твердження вам підходить, та відмітити в кожному пункті по шкалі відповідну цифру. 0 – абсолютно не згодний, 10 – повністю згоден.

Бланк-опитувальник

Прізвище, ім'я, по-батькові _____
 Навчальна група № _____ дата _____

№	Твердження	Оцінка
1	Я відчуваю, що визначився у відношенні до своєї професії.	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2	Я впевнений, що правильно обрав професію	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
3	Я ясно уявляю собі, що я повинен зробити, щоб досягти успіху в своїй професії	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
4	Я впевнений, що зможу здійснити задумане відносно своєї професії	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
5	Думки про майбутні професійні перспективи викликають у мене почуття впевненості та оптимізму	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
6	Я обрав професію за своїми здібностями і тому впевнений, що у мене все вийде	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
7	Я відчуваю, що обрана мною діяльність мені підходить	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
8	Я вже почав здійснювати свої плани у зв'язку з обраною професією	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
9	Я б скоріше пішов з підприємства, ніж став би займатися роботою, не пов'язаною з моєю професією	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Сума балів +</i>		
10	Ні одна професія не приваблює мене по-справжньому	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
11	Я відчуваю занепокоєння, коли думаю про закінчення ПТНЗ та необхідність працювати за професією	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
12	Я не впевнений, що мені сподобається робота за спеціальністю, котру я обрав	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
13	Мої уявлення про те, що я буду робити після закінчення ПТНЗ досить невизначені	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
14	Мене непокоять сумніви відносно того, що я зможу успішно справлятися з обраною мною діяльністю	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
15	Хоч я обрав майбутню сферу діяльності, я часто думаю про інші професії, які міг би обрати	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
16	Я зайнятий більш цікавими та важливими справами ніж роздумами про правильність вибору професії	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
17	Неважливо, яку професію я обрав. Головне – добре заробляти	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
18	Я вважаю за краще мати будь-яку роботу, ніж працювати за своєю спеціальністю	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Сума балів -</i>		
Сумарний показник:		

Додаток 4

Опитувальник «Мій шлях широкий» (для визначення психологічної готовності до трудової діяльності)

Інструкція: Юний друже! Уважно прочитай кожне судження. Якщо ти вважаєш, що воно стосовно тебе правильне (так) або наближене до нього (швидше так), постав у відповідній графі бланку (+). Відповідно, якщо судження неправильне (ні) або наближене до нього (швидше ні), також у відповідній графі бланку постав (+). Відповідай швидко і щиро. Немає поганих або хороших відповідей. Всі запропоновані судження спрямовані допомогти зрозуміти, чи готові ви розпочати трудову діяльність за обраною спеціальністю. Успіху!

Бланк відповідей

№ судження	Варіант відповіді			
	Так	Швидше так	Ні	Швидше ні
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				

Судження

1. Я думаю, що люди, з якими я спілкуюсь, вважають мене впевненою в собі людиною.
2. Розпочинаючи роботу, я звик аналізувати умови, в яких мені необхідно буде працювати.
3. Після виконання будь-якої роботи я звик оцінювати не тільки кінцевий результат, але і ті, що отримую в процесі роботи.
4. Я схильний відмовитись від задуманого, якщо іншим здається, що я розпочав не так.
5. Навіть при виконанні відповідальної роботи мені не потрібен чийсь контроль.
6. Я однаково старанно виконую як цікаву роботу, так і ту, яка мене не зацікавила.
7. Для успішного виконання відповідальної роботи я потребую контролю збоку.
8. Як правило, мій робочий день проходить безсистемно (немає розподілу роботи, часу, плану, чіткого розпорядку).
9. За наявності вибору я віддаю перевагу роботі менш відповідальній, але й менш цікавій.
10. По завершенні будь-якої роботи я звик обов'язково перевіряти, чи правильно я її зробив.
11. Я обов'язково повертаюсь до розпочатої справи, навіть тоді, коли мене ніхто не контролює.
12. Сумніви в успіхах нерідко змушують мене відмовитись від справи.
13. Мені часто не вистачає наполегливості для досягнення мети.
14. Мої плани ніколи не розходяться з моїми можливостями.
15. Як правило, будь-які рішення я приймаю, тільки порадившись з кимось.
16. Часто мені буває важко змусити себе зосередитись на якомусь завданні чи роботі.
17. Коли я захоплений якоюсь справою, мені буває важко переключитись на виконання іншої.
18. Я схильний відмовитись від роботи, яка мені не вдається.